

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 179 (3341) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Eredménytelenül végződtek az angolszászok ismételt támadásai Szicília középső részén

Szárazföldről és levegőből egyaránt megközelíthetetlenek a sziklás hegyekbe épített német kiserődök. Eisenhower most a jobbszárny felől igyekszik előretörést kierőszakolni

Roosevelt Quebecbe utazott, hogy találkozzék Churchill-el

(P. A.) A világháborús események két gyújtópont körül kezdenek kialakulni. Egyik a keleti hadszíntér nagy csatája, másik a kanadai angolszász tanácskozás.

A keleti hadszíntérre nézve igen jellemző felvilágosítást ad a Német Távfrati Iroda katonai tudósítójának augusztus 11-iki feltegetése, mely elmondja, hogy Bjelgorod, Charkov és Vjazma vidékén milyen óriási tömegű támadásokkal és végsőkig fokozott erőfeszítésekkel kísérelték a szovjet hadereje. Még elhamarkodott győzelmi hírekkel is igyekeznek magát és szövetségeseit biztatni, azonban e hírekkel szemben is a valóság az, hogy betöréseit elrekeszik, s emberanyagai és tömegtelen hadieszközei mind felőrődnek. A német hadvezetés ahhoz szabta a maga védelmi terveit, hogy a szovjet áttörési szándékait fölismerve, mindenütt bizonyos behajlásokba engedje a támadókat, hol aztán elzárásokkal fogja körül őket és hadianyagokkal együtt fölemeszi. A támadó lendület így fullad bele az erők felhasználásába, míg a védekezők vesztesége ezzel szemben még „említésre sem méltó” csekélység. Ez az az úgynevezett „rugalmas” védekezési mód, melynél nem látszik szerepet a terület kérdése sem, hanem csak az, hogy mennyire sikerül így az ellenséges erőket veszítükbe rohantatni. „Néhány hét múlva kitérnek, — írja a katonai szakértő, — hogy a két fél közül melyiknek lesz ereje töretlen. Akkor majd világossá válik a keleti háború szempontjából, hogy milyen kevésbé jelentős a területnyereség és milyen fontos a veszteségek nagysága.”

Az ilyen védekezési mód mellett is azonban világosan kivehető, hogy az élelmezési és termelési területek nem juthatnak bele a hadviselés területébe, hanem azok előtti térségek szolgálnak a támadók kimerítésére. Itt mintegy himbálózik előre és hátra a harc vonal, de anélkül, hogy a védővonalat csak egyetlen ponton is sikerült volna a szovjet haderőnek átútnie.

Hogy a szovjet hadvezetősége is érzézt a puszta föld cséplésében való felhasználódást, az abból is kivehető, hogy Stalinnek oldaláról kitartóan követelik továbbra is az európai második arcvonalat. Azt, amelyik Németország közvetlen megtámadásával kierőszakolja, hogy a német haderő jelentékeny része elvonódjék az orosz harctérről. Az el nem vont német haderő védekezése máris 61 hadosztályába, 8000 páncélos kocsiába, közel tízezer repülőgépebe került ötheti támadása alatt a Szovjetnek. Friss tarta-

lékokkal tehát nem bírhatja sokáig, ha a védekező európai front nem kap hathatósabb háttérrel támogatást, mint amilyen a szicíliai angol-amerikai partraszállás. Sőt Stalinnek azt mondják, hogy ezt is csak az ő támadásuk tette lehetővé, mert emiatt maradt a szicíliai part védtelen.

Stalinnek ez az igénye az, ami a keleti front ügyét, a szovjet ottani kétségbeesett felhasználódását összefüggésbe hozza a kanadai tanácskozásokkal. Az eddigi hírekből nyilvánvaló, hogy angolszász részről is felismerték az európai igazi partraszállás szükségét. Az ellenség hírei közlésében különleges szaksze-

rűséggel dolgozó Budapesti Tudósító írja Washingtonból, hogy Roosevelt szerint a mostani kanadai tanácskozáson azt beszélük meg, vajon a szövetségeseknek milyen tovább intézkedéseket kell tenniük, amikkel a tengelyhatalmakat minden arcvonalon megsemmisíthetik. Minden arcvonalon? Ez sok lesz egyszerre, mikor a megelőkkel se bírnak.

Stalinnek a kanadai tanácskozásokról elmaradnak. Ez is szemrehányás az angolszászok ellen, hogy a szovjet egyedül küzd Európában, s a nyugati szövetségesek nem segítenek neki. Tehát most Kanadában azt akarják kitanácskozni, hogy

Heves légitámadás ért az éjszaka egy délnyugat-angliai várost

A Pest írja: Zürichből érkezett jelentés szerint a szövetséges csapatok Sziciliában a megismételt támadások ellenére sem értek el eredményt a középső szakasz legfontosabb pontján, vagyis Randazzo vidékén. Az angol haditudósítók azt írják, hogy Randazzo körül a sziklás hegyekben a németeknek legyőzhetően kiépített kis erődjeikhez a levegőből nem lehet hozzáférni és a gépesített csapatok is csak korlátozott számban használhatók. Ugy látszik, e nehézségek okozták, hogy Eisenhower főparancsnok most a jobbszárnyra helyezte át a súlyt és innen igyekszik előnyomulását kierőszakolni.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol híroroda közlése szerint csütörtökön kora reggel légitámadások érték egyik délnyugati angol várost. Az angol hírszolgálat azt mondja, hogy a támadások hevesek voltak.

Londonból jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraphe szerint rövid időn belül teljesen elzárják Anglia jelentős részét. Erre a területre csak különleges irásos engedéllyel szabad majd ellátogatni. A járművek csak bizonyos utakon közlekedhetnek, távcsövet, fényképezőgépet senki sem vihet magával.

Rómában vagy Veronában folyt le a német-olasz külügyminiszteri találkozó

Rómából jelentik: (MTI) Mint Torinóból jelentik, a legutóbbi légitámadás során 31 templom sérült meg a városban.

Milánóból jelentik: (B. T.) Olaszországban folytatják a katonai előkészületeket. Általános az a benyomás, hogy az olasz nép készségesen teljesíti az új rendszer minden parancsát. Általában elismerik, hogy Badoglio-nak sikerült a népet egyesíteni. A volt fasisztaellenes szervezetek, melyek eddig törvénytelenül működtek, egyre szorosabban csatlakoznak ehhez a politikához. Azok a sztrájkok,

melyek egyes kevésbé fontos iparágban történtek, nem voltak politikai, hanem csak szociális jellegűek. Béremelést és a veszélyeztetett városokban élő családtagok biztonságba-helyezését kívánták. Guariglia, Ribbentrop és Keitel megbeszéléseiről olasz körökben alig esik szó. A megbeszélés Rómában vagy Veronában folyt le.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Roosevelt szerdán Quebecbe utazott, ahol Churchill miniszterelnökkel találkozott.

Londonból jelentik: (B. T.) A lapok

igenis, segíteni fognak. Ezt jelenti az az angol részről kiröppentett rejtélyes ködösségű híradás, hogy nagy katonai események állanak küszöbön. Angliában pedig az ország jelentős területeit elzárták a polgári forgalom és egyéb nyilvánosság elől. Ezzel valami olyant sejtetnek, hogy az angol sziget lesz az ugródeszka, ahonnan hatásosabb és közvetlenebb támadásra indulnak Európa ellen, s különösen az agyonbombázott német partok megszállására. A Deutsche Allgemeine-Zeitung pedig azt írja, hogy ami bombázó terrort eddig a védtelen német lakosság ellen kitéjtettek, azzal a gyarmati népek megfélemlítésére alkalmazott módszereket alkalmazták. Ezzel a módszerrel azonban eltévesztik a számításukat. „Azt gondoljuk, — írja a német birodalom leg súlyosabb gazdasági érdekeltségének a lapja, — hogy végeredményben a bombaháború visszafordul, s mikor az idők megérnek rá, az angoloknak is alkalmuk lesz rá, hogy a bombaháború kitalálóját, Winston Churchill-t és az ő légi marsallját, Sir Harris Arthurt elátkozzák.”

Ugy látszik, Németországban várják azt az angol-amerikai-ugrást, amiről most Kanadában tanácskoznak.

a Roosevelt és Churchill találkozóhoz fűzött magyarázatokban a megbeszélések katonai jellegét hangsúlyozta. — Rámutatnak arra, hogy a casablancai 9 hónapra szóló terv a legutóbbi események következtében katonai és politikai szempontból megvizsgálásra kerül. Az összes hivatott megfigyelő meggyőződése az, hogy a kanadai értekezlet különösen katonai szempontból lesz nagy jelentőségű. Általában azt hiszik, hogy a második harctér ügye is szóba kerül. Még a konzervatív Daily Telegraph is ír erről a lehetőségéről. Angol körök szerint a második harctérnek Nyugat-Európában való létesítése közelebb jutott a megvalósításhoz, mint amennyire az év elején várták volna. Londonban az a hír, hogy a quebeci találkozón szóba kerül a második harctér közös főparancsnokságának kérdése is. Londonban általában sajnálják, hogy az oroszokat ezáltal sem lehetett rábírnai a megbeszéléseken való részvételre. A szovjet esetleg megfigyelőként elküldi ottavai katonai attaséját.

Berlinben jellemzőnek tartják Stalin távo-maradását

Berlini jelentés szerint Churchill sok főből álló katonai kísérete csak színtalnak tekinthető, mely annak levezetésére szolgál, hogy a kanadai tanácskozáson tulajdonképpen igen fontos és messze kiható politikai kérdéseket tárgyalnak, amelyek különösen

jelentősek az angolszászok hadicéljai szempontjából. Illetékes német körök jellemzőnek mondják, hogy Sztalin ezuttal sem lesz ott. Igaz, hogy az angolszászok ezt azzal indokolják, hogy Eden Moszkvában fog tárgyalni Sztalinnal. Ezt azonban semmiestre sem lehet egyenértékűnek tekinteni azzal, mintha Sztalin is résztvenne a kanadai tárgyalásokban. Berliini hivatalos körök Sztalin távolmaradásában annak a jelét látják, hogy a nyugati hatalmaknak nincs módjuk és alkalmuk állástfoglalni a szovjet jövő terveivel szemben.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol United Press szerint a moszkvai Pravda azt a jelentést közölte, hogy Benes brit ellenvetések következtében kénytelen hosszú ideje tervezett moszkvai utjáról lemondani.

Készülődés Szent István ünnepére

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica országos elnöksége a magyar katolikusokhoz a következő felhívást bocsátotta ki:

Szent István, első apostoli királyunk ünneplésére készülünk. Megcsónkított hazánk épségéért és az elszakított és harcra kényszerült fiaink szerencsés visszatéréseért, a szokottnál is nagyobb áhitattal könyörögve, alázatos keresztényi szívvel emlékezünk meg Szent István dicső ünnepeiről és hatalmas sokaságban kíséreljük dicső Szent Jobbját augusztus 20-án a Szent Jobb körmenetben. A felhívás után az országos Szent Jobb körmenet programját ismertetik, amely szerint augusztus 20-án az országos Szent Jobb körmenetben Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás vezeti a Budavári Koronázó Főtemplomba a körmenetet, ahol ünnepi szentmisét pontifikál. Pater Schrotty ferences tartományi rendfőnök mond szentbeszédet.

Bejegyzik a munkakönyvbe, miért távozott a munkás munkahelyéről

A legutóbbi kormányrendelet, amely a munkabér rögzítéséről intézkedik, előírja, hogy a munkaadó köteles a munkakönyv bérrovatát számszerűleg és összefüggő helyzetváltoztatás megakadályozható legyen. Gyakori eset ugyanis, hogy a munkavállalók munkahelyeiken olyan magatartást tanúsítanak, amely a munka zavartalan menetét veszélyezteti, társaik szorgalmát befolyásolja és nem a mai idők komolyságához illően viselkednek. Miután a termelő munka fenntartása az egyik legfontosabb nemzeti érdek és a munkaadóknak óvakodniuk kell a megbízhatatlan, bérkövetelő, munkáját hanyagul végző egyénektől, az IPOK felterjesztésében kérte az iparügyi minisztertől olyan rendelkezés kiadását, amelynek alapján a munkaadó a munkakönyvbe feljegyezhesse, hogy alkalmazottja önként, munkahíány, magaviselete, vagy más okból hagyta-e ott munkahelyét. (Magy. Tud.)

Feljelenti a Baross Szövetség nagyváradi rágalmazóit

Nem szűnt meg a keresztény kereskedők érdekképviselője — Újabb megbízatások a jövőre

A Baross Szövetség nagyváradi tagozatának az elnöksége az alábbi sorok közlésére kért bennünket. „Tudomásunkra jutott, hogy egyes illetéktelen személyek azt a hírt terjesztik a városban, hogy a magyar keresztény kereskedők és iparosok szabad érdekképviselője a „Baross Szövetség” Budapesten megszűnt. Ezt a hírt olyanok terjesztik, akik a keresztény nemzeti eszmével eddig is állandóan hadilábon állottak, akiknek fáj az, ha magyar ember a saját hazájában boldogulni akar.

A Baross Szövetség Központja megbízásából közöljük az összes érdekeltekkel és „érdektelenekkel”, hogy ezekből a híresztelésekből egy szó sem igaz. A Baross Szövet-

ség a sötétben bujkálók nagy báratára továbbra is él és élni fog, sőt a magas kormánytól éppen az elmúlt napokban is újabb és újabb, a jövőre messze kiható megbízatásokat kapott. Egyébként az állíresztelőkkel szemben a bünvádi eljárást megindítottuk. Kérjük tagjainkat, hogy sem most, sem a jövőben ne üljenek fel ilyen és hasonló tendenciózus álhíreknek. Ugy látszik a keresztény nemzeti eszme ellenségei elérkeztek látták az időt, hogy ezt a 20 esztendő óta oly nagy sikerrel küzdő szinkeresztény érdekképviselőt hazug híresztelésekkel diszkreditálják.

A központ megbízásából a Baross Szövetség nagyváradi fiókjának elnöksége.”

Ünnepélyes külsőségek között megkezdték az Árpád-vezér úti református elemi iskola építését

Kineveztek az építést ellenőrző állandó bizottságot

Nagyvárad. Megemlékeztünk arról, hogy a nagyváradi református egyházközség két tantermes, modern elemi iskola felépítését határozta el úgy a réti, mint a veleneci körzetekben. Ez évben a réti körzet iskoláját sikerült felépíteni, az Árpád vezér-uton lévő református templom területén. Az építkezést Fenessy László építész végzi. Miután a minisztérium hozzájárult az összes anyag kiutalásához és így az építkezés elől az utolsó akadály is elhárult, a tegnapi napon már meg is kezdődött a munka. A munka megkezdése előtt a gyülekezet tagjai, dr. Szabó Lajos lelkipásztorral és a réti presbiterekkel élükön kivonultak az építkezés színhelyére és ott Kecskés Balázs hitoktató imában kérte az Isten kegyelmét

és áldását a meginduló munkára és az építkezés sikeres befejezésére. Az énekkar Soós András karnagy vezetése mellett előbb templomi énekeket, majd a Himmuszt énekelte el. Ezzel az építkezés kezdetét vette. A felépülő iskola egvik erős bástyája lesz a magyar kultúrának a periférián.

Az építkezés állandó ellenőrzésével az egyházközség vezetősége Karsay Ferenc főmérnököt, MÁV osztályfőnököt bizta meg. Az építő bizottság tagjaival Csernák Béla lelkész elnök és dr. Soós István polgármester főgonnok elnökléte mellett, dr. Szeghalmy Sándor táblabíró, dr. Szabó Lajos lelkész, Kovács Győző tanárt és Jakab Imre algondokat választotta meg.

Meghívták Sik Sándort Nagyváradra színművének szabadteri előadására

Minden előkészület megtörtént az előadás művészi kivitelére

Nagyvárad, aug. 12. Illetékes helyről nyert értesüléseink szerint Nagyvárad Népművelési Bizottsága meghívta a szerzőt: Sik Sándort, a szegedi egyetem ny. r. tanárát „István király” című történelmi színművének augusztus 15-i szabadteri előadására. Minden remény meg van arra, hogy az előadáson részt vesz a kiváló költő-tanár, kit a nagyváradi közönség már jól ismer a téli szabadegyetemen tartott nagyszerű irodalmi előadása alapján.

A most kibocsátott meghívókból látható, hogy a 3 felvonásos színműnek a székesegyház előtti térségen tartandó szabadteri előadását művészi keretek

közé illesztette a rendezőség. Bevezetésül Szent István nagy királyunk emlékét idézi a MÁV Alműhely férfikora „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga...” című ének előadásával, bezáról pedig ugyancsak a férfikar Kovács Győző vezényletével és Szalay Elemér dr. orgonakísérete mellett a török hódoltság korabeli „Boldogasszony Anyánk” című vallásos, hazafias éneket adja elő.

A székesegyház bejárata előtt a város vezető szakembereiből alakult bizottság útmutatásai szerint állítják fel a szabadteri színpadot és gondoskodnak annak kellő megvilágításáról is. Minden jel arra mutat tehát, hogy a rendezőség és

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szélvészkiasszony.
BELVÁROSI: Pénz beszél.
CASINÓ: Keresztúton.
KORONA: Hivatása orvos.

a színművet előadó lelkes műkedvelők, fáradságot nem kímélve, tesznek meg minden lehetőséget az augusztus 15-iki szabadteri előadás sikerének érdekében.

A vasárnap este 7 órakor kezdődő szabadteri előadásra szóló jegyeket városunk könyvkereskedései árúsják.

Tudja-e Ön...

... hogy a német villamosok évenként csaknem nyolc milliárd utast szállítanak? A hivatalos statisztikai kimutatások szerint 1942-ben a villamoson szállított utasok száma Németországban 7.7 milliárd volt, az első esztendőben 6.6 milliárd, 1939-ben pedig „csak” 4 milliárd. Olyan számok ezek, amelyeknek valóságos értelmét az emberi képzelőerő alig tudja megragadni. A földön mintegy 2.03 milliárd ember él, tehát a német villamosok egy esztendőben közel négyszer annyi embert szállítanak, mint amennyi a föld összlakosságának a száma. A használatban lévő villamosjegyek általában 4-szer 7 centiméter nagyságúak. Ha az 1942. évben eladott villamosjegyeket egymásmelől ragasztanánk, az így keletkezett papírdarabbal több, mint 21 millió négyzetméter területet boríthatnánk be. Ha pedig a 7.7 milliárd utast olyan város villamostársaságának kellene élszállítani, amely 100 villamoskocsival rendelkezik és egy utazásra 10 perc időt számítanak, akkor a 100 villamoskocsinak 1.1 milliószor kellene állandóan fordulnia és a forgalom lebonyolítása kerekén 21 esztendeig, vagyis 1964-ig tartana. Tegyük fél végül azt, hogy minden utas 10 pfennig jeggyel utazott és 10 pfenniges pénzermérel fizetett. Ha a 7.7 milliárd darab pénzermérel egymásra raknánk, akkor 31.000 kg. súlyu és 15.400 kilométer oszlop keletkezne. Ez az oszlop tehát 1742-szer olyan magas volna, mint a Mont Everest, vagyis a világ legmagasabb hegy-csúcsa.

... hogy a strucc a közfelfogással ellentétben sohasem, még veszély idején sem dugja fejét a homokba? Hogy a strucc távolról sem olyan buta, mint ahogy általában hiszik, mutatja az is, hogy üldözött ravasz cikkcakkos futással nagyon ügyesen ki tudja játszani. (MN)

Alibit igazolt Csordás Gyuláné és Politzer György

Az Új Nemzedék írja: Most már teljesen biztos, hogy Csordás Gyuláné és Politzer Györgynek nem volt része Schrank Béla likörgyáros meggyilkolásában. Igazolták tartózkodásuk helyét és idejét. Még ma mindkettőt átkísérik a toloncházba, mert beigazolódtak, hogy sorozatos szerelmi zsarolásokat követtek el.

Még a nyáron döntést szeretne elérni a szovjet hadvezetőség

Példátlan tömegű ember- és hadianyag bevetésével igyekeznek áttörni a német állásokat — A rugalmas német hadvezetés elérhetetlenné tesz számukra minden komolyabb hadászati sikert — Sziciliában kemény védelmi harcot folytatnak a tengelycsapatok

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A keleti arcvonalon folyó nagy csaták változatlan hevességgel hullámszerűen, a már alig fokozható hevességű elkeseredett harcok ide-oda mozgásával. Egyre világosabban kitűnik a szovjetnek az a szándéka, hogy még ezen a nyáron döntést érjen el — írja a Német Távírási Iroda katonai tudósítója. Öt hete tombolnak már a háború legnagyobb csatái a keleti arcvonal egész hosszában. A szovjet eddig nem sejtett hadianyagtömeggel igyekeznek kierőszakolni az áttörést és ezzel a döntést. Kétségtelenül az éhségtől való félelem és a kétségbeesés hajszolja előre a tömegeket ebben a szörnyű csatában. Csúpan ezzel magyarázható az a fanatikus düh, amellyel be akarnak törni a termékeny nyugati földekre. Rohamuk megtörik a német ellenálláson, mire kétszeres erővel, új rohamcsapatokkal felfrissítve újra nyugat felé törnek.

Az ellenséges erőesztés Charkov, Szumi és Brjansz. Azonban az öt héten át hozott legsúlyosabb áldozatok árán sem bírta egyik célját sem kezébe keríteni. Bjelgorodtól délnyugatra a tömegrohamnak megindulásakor sikerült betörni mélyen délnyugat irányában. Az ellenséges győzelmi hírek azonban itt is elhamarkodottnak irányában. Az ellenséges győzelmi hírek azonban itt is elhamarkodottnak bizonyultak. Amikor azt hitte az ellenség, hogy közel van a si-

Bjelgorod és Vjazma térségében tovább tartanak a súlyos harcok

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak. A véderő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfőnél a miuzzi szakaszon csak gyengébb szovjet előretöréseket jelentenek. Egy támadó vállalkozásunk elérte kitűzött célját. A bjelgorodi térségben tovább tartanak a súlyos és változatos harcok. Erős ellenséges gyalogsági és páncélos áttörő kísérleteket húsítottunk meg, miközben sok páncélost kilőttünk.

Az Oreltől nyugatra lévő arcvonalszakaszon szintén sok ellenséges támadás omlott össze. Itt csúpan egyik páncélos hadosztályunk körzetében 61 szovjet páncélos pusztult el. Vjazmától délre és délnyugatra levő harci térségben is folytatta az ellenség áttörési kísérleteit

Ujabb 21 ezer tonna hajóteret vesztett az angolszász partraszállító hajóhad

Sziciliában csapataink az északi arcvonalszakaszon mozgékony harcmodor alkalmazásával elhárították az ellenséges támadásokat. A középső és déli arcvonalszakaszról

kezhez, a német hadvezetés rugalmas harcmodora ismét elzárta a betörés helyét.

Vjazmától délre és délnyugatra olyan tömegben vetették harcba az embertömegek mellett a legkorszerűbb fegyvereket, mint az arcvonal egyetlen más helyén sem és még egyáltalán soha a mostani háború során. Az ellenség azonban itt is csúpan a pusztító földet csépele, anélkül, hogy az ember és hadianyagnak ezzel az óriási arányu harcbevetésével sikerülne valamilyen hadászati vagy éppen hadászati célt elérnie. Itt sem sikerült a német csapatoknak említésre méltó veszteséget okozni és hogy ez a tény milyen fontos jelentőségű, az csak később fog bebizonyosulni.

A sikeres német elhárítás titka a hadvezetés célszerűségében rejlik. Ha az ellenség minden áron való áttörésre törekszik, beleütközik a német hadvezetésnek abba az elgondolásába, amely csúpan az ellenséges erők felhasználására irányul. Eközben a terület kérdése sem játszik döntő szerepet. A siker vagy kudarc szempontjából csúpan az a kérdés döntő, mennyire sikerül felőrléssel az ellenséges erőket kikapcsolni. Néhány hét múlva kitűnik, hogy a két fél közül melyiknek lesz ereje töretlen. Akkor majd világossá válik a keleti háború szempontjából, hogy milyen kevésbé jelentős a területnyereség és milyen fontos a veszteségek nagysága.

továbbra is nagy erővel. Eltekintve egyes tisztán helyi jellegű betörésektől, az arcvonal szilárdan német kézen van. A Ladoga-tótól délre az ellenség helyi betöréseket hajtott végre. Ezeket szintén visszautasítottuk.

Kedden a keleti arcvonalon 348 páncélos lőttünk ki

A német légi erő minden fontos ponton erős harci és közelharcú repülő bevetésével tehermentesítették a súlyos harcokat vívó csapatokat. A magas északi német hegyvidékek uttalan őserdőkben elfoglaltak egy magaslati állást a makacsul védekező ellenségtől és ezt meg is tartották az erős tüzérségi és légitámadásokkal többször megismételt ellentámadásokkal szemben. A szovjet csapatok között súlyos veszteséget szenvedtek.

csak ellenséges felderítő és rohamcsapatvállalkozásokat jelentenek. Nehéz német harcirepülőgépek Augusta és Siracusa előtt ellenséges szállítóhajóhad ellen éjszakai táma-

dásokat intéztek. Ezek folyamán 21 ezer tonnatartalmat képviselő 4 darab szállítóhajót megsemmisítő találat ért. 7 további nagy hajó közöttük egy nagy hadihajó súlyosan megsérült. Napközben német harci-

921 ezer tonnányi ellenséges hajóteret pusztítottak el júliusban a tengely erői

Berlin. (MTI) A NTL jelenti: A háromhatalmi egyezmény országai júliusban több, mint 921.000 tonnatartalmat kitevő brit és amerikai hajóteret súlyosítottak el és több, mint 850.000 tonnatartalmu hajóteret rongáltak meg bombákkal, vagy torpedókkal.

Berlin. (MTI) A Német Távírási Iroda

gépek a sziget északi és déli partjain levő utánpótlási támaszpontok ellen meglepetésszerű támadásokat intéztek Bombákkal és tüzfegyverekkel megromgáltak egy rombolót, 4 szállítóhajót és nagyobb számú partraszállási járművet.

A szerdára virradó éjszaka az ellenség romboló és gyújtóbombákat dobott Nürnberg város területére. Lakóházakban, kulturépületekben és középületekben károk és tüzek keletkeztek. A lakosságnak csak csekély veszteségei voltak. Eddigi megállapítások szerint a német vadászgépek és a légvédelmi tüzérség a támadó gépek közül 14 gépet lőtt le. Szerdára virradó éjszaka gyors német harcigépek saját veszteség nélkül Középaglia katonai célpontjai ellen támadást intéztek láthatóan jó eredménnyel.

jelenti: A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy Orelt nem foglalták el a bolsevisták, mint azt a szovjet jelentés, hanem a német hadvezetés teljes önálló elhatározással kiürítette, miután a város betöltötte katonai feladatát. A lakosság is elhagyta a várost, mivel nem akart újból bolsevista uralom alatt élni.

Brazília expedíciós hadseregét küld Európába

Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz főhadiszállás 1173-ik közleménye. A szicíliai arcvonal középső és északi szakaszán olasz és német csapatok kemény védelmi harcokat folytatnak, hogy feltartóztassák az ellenséges előrenyomulást. Ellenséges légi erők csúpan hevesen bombázták Messzinát. Olasz torpedóvető repülőgépek ellenséges hajókaravánt támadtak meg a szicíliai vizeken. Eltaláltak egy nehéz cirkálót és két közepes tonnatartalmu gőzöst. Bombavető gépeink sikeresen támadták Palermó és Siracusa kikötőit. Augusztus kikötője előtt és a sziget északi partjai mentén német repülőgépek bombákkal súlyosan megromgáltak 21.000 tonnatartalmat kitevő négy csapatszállítóhajót, egy torpedórombolót és néhány partraszállító járművet. Egy olasz vadászgép a sardi-

niai partok közelében lelőtt egy angol repülőgépet. Ambrosio tábornok s. k.

Milano. A Stefani Iroda jelenti: A legutolsó ellenséges légitámadás alkalmával találat érte a milánói Santa Ambrosia bazilikát. Egy gyújtóbomba átütötte a bazilika kupoláját. A keletkezett tüzet eloltották.

Lisszabon. (Bud. Tud.): A Reuter ügynökség jelenti, hogy 250.000 főnyi brazil expedíciós hadsereg még az év vége előtt áthajózik az Atlanti óceánra. A hadseregét főként megszállott területeken, helyőrségek létesítésére használják fel.

Bankok. (MTI) A Német TI jelenti. A brit-indiai kormány közölte, hogy Indiában ebben az évben nem engedik meg a mohamedánoknak, hogy Mekkába menjenek.

Hazai tánczene hangjai mellett vonult német fogságba Sziciliában tizenhárom amerikai katona

Berlin. (MTI) Mint a Német Távírási Iroda értesül, a napokban nem mindennapi körülmények között került egy északamerikai csapat Sziciliában német fogságba. Nem messze az északi parti utól egy ellenséges támadás megakadt a német elhárítás tüzeiben. Néhány perccel később egy kilőtt amerikai páncélosban a német katonák egy teljesen ép állapotban levő gramofont és amerikai tánclemezeket találtak. Amint az éj leszállott a német katonák feltették a lemezeket és felhangzott Paul Whitmans tánczenéje kíséretében egy angol dal. A sziklafalak még vissza sem verték a visszhangot, amikor alakok tüntek fel a közelben akikről kiderült, hogy amerikai katonák. Amikor a német előőrsök feljűk kiáltották, fel a kezekkel, az amerikai katonák teljesen meglepve, minder ellenállás nélkül megadták magukat. Valószínűleg abban a hitben voltak a zene alapján, hogy saját

csapatukra bukkantak.

Saját zene mellett vonult be a 13 amerikai katona a német hadifogságba. Mint egy Lawrence nevű katona a Newyork állambeli Albanyból kijelentette, egy 80 főnyi csoport utolsó katonái voltak. Aból a csoportból, melyet a németek a parti út mentén szétugrasztottak.

Szeptember 19-én iktatják be dr. Incze Gábor lelkészt

Nagyvárad. Az újvárosi református lelkészi állásra megválasztott dr. Incze Gábor, budapesti vallásoktatásügyi igazgató ünnepélyes beiktatása szeptember 19-én lesz. A beiktatást dr. Révész Imre püspök végzi. Ugyanezen alkalommal történik meg az elmúlt évben megválasztott vallásánarok és vallásánarok lelkészek beiktatása is.

Károly Irén egykori munkatársa a találmányok egész sorozatával várja a megérdemelt érvényesülést

Varga Gábor nagyváradai technikus praktikus fertőtlenítő szekrényt, hűtőszerkezetet és légfegyvert szerkesztett

Nagyvárad, aug. 12. A Dankó Pista utca 6. szám ház kivülről egészen olyan, mint a többi házak ebben a kedves kis utcában. Egyszerű és csinos. De belülről már egészen más: a falu és a város, még pedig a város valamely kisebb gyártelepének különös kontrasztja. Varga Gábor bácsi, akit a kora délutáni órákban otthonában felkeresünk, gépeket gyárt — rőzsák között. Két illatos, gyönyörű rőzsáfasor között haladunk az udvar hátsó része felé, ahol sajátos gőzmasinája pöfög.

Legújabb találmányom, — a gőzfertőtlenítő készülék — mutat reá Varga bácsi az emberi magasságu masinára, amelynek kazánjában éppen két derek-alj gőzölög.

A készülék három különböző részből áll. A gőzfejlesztő kazán egy kályhaszerű szélés, ágas cső ezután jön a jelzőkészülékkel ellátott fertőtlenítőszekrény és végül a kocsi, melyben éppúgy, mint a fertőtlenítő szekrényben, ágynemű, toll, ruhafélék fűthetnek s a magas hőfok következtében minden fereg, vagy baktérium elpusztul, anélkül, hogy a fertőtlenített holmi a legkevésbé is megrongálódna.

6 kiló fával 25 perc alatt fertőtlenít

— Ez a készülék, — magyarázza a feltaláló, miközben itt-ott egy-egy csavart megigazít, — abban különbözik az eddigi fertőtlenítő eszközöktől, hogy azok 120 kiló fával fűltek csak át egészen és rendszerint két óráig is eltartott a bennük történő fertőtlenítés. Az én készülékem viszont 6 kiló fával fűthető, már tíz perc alatt befűlik s 20—25 perc alatt már meg is történt az egész fertőtlenítés. Ezt hatósági bizonyítványokkal is igazolhatom.

Varga Gábor előhoz egy kis kék füzetet, amelynek címlapján ez áll:

Varga-féle
mozgó gőzfertőtlenítő leírása és
kezelési utasítása
Szab. szám 6147/1942.

Fellapozzuk a kis könyvet, helyesebben fűzetfelét s benne aztán a készülék pontos leírását találjuk. Ezenkívül hatósági bizonyítványokat arról, hogy a készülék maximum húsz perc alatt átfűthető — s ekkor már 100 fokot mutat a benne lévő hőmérő! — és arról, hogy a fertőtlenítés egy jó félóra alatt már véget is ér. Ekkora az antrax-spórát vizsgálata negatív eredménnyel jár s így a készülék hatásfoka kielégítő.

Ezt dr. Rauss egyetemi magántanár osztályvezető állapította meg, de dr. Heinrich Béla, nagyváradvárosi tisztifőorvos, dr. Vitéz Törő István tisztiorvos, dr. Grüner Géza, a nagyváradai Közegészségügyi Allomás vezetője és Varga Gábor is igazolják, hogy a készülék mennyire megfelel rendeltetésének.

Van még más találmánya is

— Van ezenkívül még más találmánya is Varga bácsi? — érdeklődünk, mire a barátságos öreg úr rejtelmesen mosolyog.

— Van, de egyikről-másikról nem szívesen beszélek. Csak a kész munkákról szoktam elárulni, amit tudni akarnak. Lassacskán azért „kivesszük”, hogy Varga Gábor feltalál még egy légszek-

rényt, amely 96 fillér költséggel egy egész évre elvégzi a hűtést.

Ezenkívül akad még egy levegővel működő fűtő- és világító-készülék s ami a legérdekesebb, egy levegőfegyver is.

— Ez a legerősebb bikát pillanat alatt leteríti, — mondja a feltaláló, megmutatva a mintegy hurkatöltő nagyságu súlyos, tömör készüléket.

— Ennek az ötletét az egyik vágóhid igazgatója adta, — fűzi hozzá magyarázólag Varga Gábor, mikor látja, hogy a sajátos készülékkel alaposan meglepett.

— No bátyám — mondotta egyszer a vágóhidigazgató — azt csinálj meg, hogy ne taglóval öljük meg a bikát.

— Gondolkoztam a dologon és létrejött a készülék. Ez egyébként úgy működik, hogy egyetlen meghúzással 115 lépkört gyűjt egy acélhengerben össze és pukkanás nélkül kitol egy tömör vasrudat,

amely egy pillanat alatt átűti a megömlendő barom fejét. A légpuskát már többször ki is próbálták és 13 perc alatt 12 bikát sikerült leölni vele. Ném fordulhat elő az sem, hogy az állat elugrik, mint a tagló elől, és a mészárosnak aztán ugyancsak sok dolgot ad, mert vagy csak könnyebben sebesül meg s megvadul vagy legiobb esetben is állatkínászámba menően kinlódik, amíg végre elpusztul.

„Mindent Károly Irénnek köszönhetek...”

— Hol tanulta mind Ezekét? — vettük közbe, mert elvégre bármilyen szabad mesterség, a feltaláláshoz is kell valami alap.

— Mindent Károly Irénnek, a premontrai gimnázium nagynevű fizikusának köszönhetek — válaszol informátorunk.

— Mellette dolgoztam ugyanis, több mint 6 évig, 1900 és 1906 között. A gimnázium fizikai szertárát én szereltem be akkori-ban és sok más technikai dolgot is. Tudok Károly Irén nagyszerű találmányáról is, amelyről aztán külföldön elárult valamit egyszer s a dicsőség másé lett...

— Később azután dolgoztam egyedül is különböző találmányokon. Az első találmányomat 1908-ban adtam el 50 ezer forintért. De ebből a pénzből másnak is kellett juttatni, aki a találmány előállításai költségeihez hozzájárult s a rizikót fedezte.

— Mi volt ez a készülék?
— Hasonló, mint a mozgó gőzfertőtlenítő, illetőleg ugyanezt a célt szolgálta. Találmányaim lényege, — fűzi hozzá végül: fizetetlen energiát előállítani. Találmányomat egyébként több katonai alakulat és a dési, valamint a szamosújvári járványkórház is megvette. A haszon? — teszi még hozzá, kitalálva gondolatunkat, — ez a kis ház — és kezével körülmutat az udvaron.

Kellemes órát töltöttünk benne s így megértjük Varga Gábort, aki nem is törekszik többre, mint erre a kedves kis fehér házra, ahol a rőzsák között az udvar hátsó részében békésen és kitarotán dolgozhat.

Horváth Imre.

Augusztus 20 és 22 között három napos táborozást rendez cserkész-férfiak részére a kolozsvári kerület parancsnoksága

Sok résztvevője lesz a Magyarországon első ízben felállított térítábornak

Kolozsvár, augusztus 12. Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy három napos táborozást rendez a lombi cserkészparkban a IX. kerület parancsnoksága. Az elgondolást csakhamar tettek követték és a napokban a következő felhívással fordult Erdély cserkész és cserkészgondolközüs férfiához a kerület parancsnoksága.

„A Szent István koronájával kecsített cserkészliliom viselőihez és híveihez fordulunk táborba hívó szavunkkal.

Történelmi napjaink mai, új világot építő sodrában minden igaz magyar emberibb és magyarabb életet igényel ezen az ősi földön. Ebben a munkában pedig első sorban kell helyt állaniok a cserkészliliom férfiainak, akiknek életesménye az emberibb ember és magyarabb magyar.

Mi ebbe a táborba sorolunk mindenkit, akinek eszményképe a cserkészjellelem és akinek a szíve felett ott ékeskedik, vagy ékeskedett egykor a cserkészliliom.

A magyarság örökéletű tanító-mestere, gr. Teleki Pál főcserkészünk tette örök magyar feladatát a kötelességkeresést. A felismert kötelesség elvégzéséhez pedig erő kell. És a legértékesebb cserkészegyénségek is erőtelenné válnak, ha összefogó keret és egymásba fonódó kapcsolatok hiányában törekvéseink elszigeteltek maradnak.

A IX. erdélyi cserkészkerület parancsnoksága a sokféle szétszóródott cserkészkerület közti kapcsolatot akarja megteremteni, amikor Szent István királyunk napjára a kolozsvári lombi cserkészparkba három napos táborozásra hívja össze Er-

dély minden cserkésztszjtjét, működő félricserkészét és mindazokat a férfiakat, akik a magyar cserkészgondolatnak hívei, akár voltak cserkészek, akár nem lehettek cserkészek.

Ebben a három napos táborban gyermekkorunk táborozásainak legeszebb napjait akarjuk újraélni és férfikorunk legfontosabb feladatai felett akarunk a magyar élet kiválóságainak utmutatása mellett se regszemléit tartani. És főleg kezét akarunk egymásnak adni az esti táborüzek biztató fényénél arra, hogy a titokzatos jövő minden viharában egymás mellett fogunk állani.

Testvér! Ha szíved téged is küld ebbe a mi táborunkba, ne habozz, küldd el azonnal a mellékelt jelent-

kezési lapot. Egyenruha, pénz vagy bármilyen anyagi természetű dolog a részvételnek nem lehet akadálya. Jeientkezésed beérkezése után részletes tájékoztatót küldünk és ugyanakkor esetleges külön kéréseidre is válaszolunk.

A viszontlátásig, jó munkát!

A kerület felhívása nagy érdeklődést keltett az erdélyi cserkész-férfiak körében és az újszerű Magyarországon első ízben megrendezett táborozásnak az előjelek szerint igen sok résztvevője lesz.

A felhívással egyidejűleg jelentkező lapot is küldött a tábor vezetősége azzal a kéréssel, hogy azt a legrövidebb időn belül juttassák vissza a résztvevők pontos számának megállapítása és a szükséges előkészületek végett.

Miről tárgyal a 42-es országos bizottság?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az országos 42 tagú bizottság augusztus hó 17-én kedden, délelőtt ülést tart. A tárgysorozat a következő:

1. A m. kir. minisztérium rendelete a honvédelmi szolgáltatás címén ideiglenesen használatra igénybevevett gépjárműveknek a m. kir. honvédségnek leendő végleges átengedéséről (utólagos bejelentés).

2. A m. kir. minisztérium rendelete a biztosító magánvállalatok évi zárszámadosa, üzleti jelentései és ezekkel kapcsolatos egyes kérdések ügyében.

3. A m. kir. minisztérium rendelete a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlai-

nainak földbirtokpolitikai célra igénybevett ingatlanaihoz tartozó állatállomány és holt felszerelés forgalmi korlátozásáról (utólagos bejelentés).

4. A hatos albizottság jelentéseinek tárgyalása.

Portugál újságról Magyarországról. Lisszabon. (MTI.): Joao Ameal, a Budapestben járt kiváló újságíró a „Tiaria da Munha” hasábjain Magyarországról írott cikkében hangsúlyozza, hogy vannak számbelileg nagy nemzetek és érdemeik alapján nagyvá lett nemzetek. A magyar azok közé tartozik, amelyek kiváló tulajdonságaik alapján lettek nagyokká

Üzen az otthon!

Kitartásra és összefogásra biztatja a front az otthont

Egyre több fordulnak hozzánk a frontra küldött üzenetekkel

Nagyvárad, augusztus 12. Már több nap óta nem közöltünk tábori postát s bizony ez alatt az idő alatt megszapordtak az érkezett üzenetek úgy a frontról, mint az itthoniak részéről.

Mai üzenetsorozatunkat László Gyula tizedes (tp. F. 712. levelével kezdjük. Olyan szép ez a levél, hogy teljes egészében közöljük. Már csak azért is, mert minden váradinak szól. Szól pedig a levél emígyen:

„Szerkesztő úr! A vasárnap délutáni verőfényes csendben itt van előttem a Nagyvárad Magyar Lapok egy példánya. A sorokat olvasva magam előtt látom a szeszélyesen kanyargó Köröst, a Kálváriadombot, a szűk Fő-utcán hullámszerű esli korzót, hallok a Székessygház orgonájának mély bűgását... Előtem van egész Nagyvárad élete...

Itt süt a nap, talán éppen úgy, mint otthon a Macska-dombon és még sem érezzük azt, amit az a másik, otthoni verőfény ad. Idegen a lomb susogása, a színek, az illatok, még a felettünk kéklő ég is idegen.

Miért?

Mért nem magyar. Minden itt élő magyar honvéd tudja, éri azt, de az érzések eltörpülnek a biztalást, hitet adó, türelemre intő szent cél mellett: A Hazáért!

A Háza!

Benne van ebben a szóban az otthon, a család, a hit, a szeretet, a napsugár, a virágillat, a madárdal. Benne van az ünnepi istentiszteletek égbeszéllő zsolozsmája, a magyar dal üleme. Benne van a múlt és a jövő, benne van minden, ami magyar...

A Hazáért! Csak egy raggal több, mint a tőszó és mégis milyen más értelmet kap. Megvédeni mindazt, amit magában foglal, ami magyar és biztosítani a jövő számára is. A nyírlakeresztes honvédsírok hőseinek szelleme él bennünk. Hőstetteik, a Hazáért hozott áldozatuk aranybetűs példaként áll előttünk és büszke öntudatot ébresztenek bennünk. Ezek adnak erőt az idegenség és messzeség okozta lelki fájdalmak és testi megpróbáltatások elviselésére. Ezek adják a végső győzelembe vetett szent hitet. Ezek a tények reményt, jogot adnak a szentistváni határokhoz, a boldogabb, szebb magyar jövőhöz.

Ezért üzenem — üzenhetem — Nagyváradnak a várad honvédek nevében: Mi itt helytállunk! Hiszünk a belső front helytállásában is, hiszünk azokban, akik velünk együtt kiáltják: „Mindent a hazáért!”

A szép üzenet bizonyára sokakat meg fog hatni. A nagyváradiai belső frontja nevében mi is üzenjük László Gyulának és minden bajtársának: Mi is helytállunk és helytállásra szorítjuk azokat is, akik megfeleledkeznek az idők nagyságáról és komolyságáról.

Szabó Sándor zászlós (tp. B. 144.) azt írja, hogy több cikket irányított lapunkhoz a várad csapatok kérésére. Sajnos, még egy ilyen cikket sem kaptunk, hiszen azonnal közöltük volna, mert minden hír, ami a frontról,

különösen váradiakról érkezik, első nekünk. Üzenjük, hogy amint megérkeznek, azonnal közöljük és a tartalmazó példányokat a kért címre elküldjük.

Deme Antal zenész-örvezető (tp. F. 955.) a következőket írja:

„Mélyen tisztelt Szerkesztőség! A tapasztalat szerint Önök nagyon sok örömet szereznek úgy nekünk, mint az otthoniaknak, a hozzátartozóknak. Ez a tudat adja kezembe a tollat, hogy Önök által üzenetet küldjek haza és felkérjem Önöket az üzenet közlésére:

Deme Antal zenész örvezető üzeni Társi Ilonkának: A köztünk levő távolság nem akadályoz meg abban, hogy meg ne emlékezzem kedves névnapjáról. Kívánom, hogy ez alkalommal töltsön el mindkettőnk a biztos győzelembe vetett hit és az a tudat, hogy visszatérve mindkettőnkre egy szebb, boldogabb jövő vár. Kézcsókóm édesanyjának,

Magát és Ilonka nevű kolléganőjét szeretettel üdvözli Tóni”.

Igaz, hogy a névnap csak augusztus 18-án lesz, de a köszöntés előbb megjelenik, hogy Deme Antal maga is elolvashassa ott kint a fronton. Mert ez a lap akkorára már ott lesz. Mi is csatlakozunk egyébként Deme Antal köszöntéséhez.

Timár Ferenc örvezető az F. 955. tp. számról a következőket írja:

„Mélyen tisztelt Szerkesztőség! A messze orosz földről azzal a kéressel fordulok a T. Szerkesztőséghez, hogy kedvenc lapunkban a tábori posta rovatában emlékezzék meg rólunk. Mi itt nagy örömmel olvassuk mindig a Magyar Lapok minden számát. Üzenem minden biharinak és minden nagyváradinak a messze orosz földről, hogy az itt levő bihari és nagyváradai honvédek legjobb tudásukkal, Szent László szellemében azért küzdjenek, hogy mielőbb győzelemmel koszorúzzot

Brösztel Lajos és Krüger Jenő ügyvédkamarai elnök kormányfőtanácsosok

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Brösztel Lajos nagyváradai latinisztartású apátkanonoknak, közhasznú és érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Hasonlóképpen a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr Krüger Jenőnek, a nagyváradai Ügyvédi Kamara elnökének közhasznú és érdemes tevékenysége elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A két kitüntetett férfiú érdemei tulajdonképpen nem is szorulnak nyilvános méltatásra, annyira közönlények éltek és annyira előttünk van életük egész munkássága.

Brösztel Lajos a nagyváradai latinisztartású székeskáptalan apátkanonokja. Szilágysomlyón született 1867-ben. Hittudományi tanulmányait Nagyváradon végezte. Ugyanitt szentelték fel 1891-ben. Többévi segédlelkészi működés után — Békésszentandrás, Endrődön, Várad-Olasziban, Gyulán és Debrecenben — 1903-ban margittai plébánossá nevezték ki. Áldásos lelkesi működésének jutalmául 1911-ben ugyanezen a körületnek az esperese lett. 1921-ben került a váradolási plébánia élére s itt működött kiváló eredménnyel egészen 1936-ig, amikor a nagyváradai székeskáptalan kanonokjává nevezték ki. Közben 1926-ban megkapta a tordai címzetes apáti méltóságot. Kanonokká történt kinevezése után egy ideig a székesgyházi plébániát is vezette.

Brösztel Lajos Nagyvárad egyik legkiemelkedőbb, legnépszerűbb egyé-

nisége. Városunk magyarsága már rég megtanulta tisztelni ebben a kiváló egyéniségben az izzó, tántorithatlan hazatiságot, amely különösen a megszállás alatti időkben mutatkozott meg példaadó módon. Résztvett a magyarság minden megmozdulásában és pedig nem üres szavakkal, nem mellveregetéssel, hanem tettel, áldozattal, őnzellen szeretettel. Anyagi lehetőségeit a legbőkezűbben arra használta fel, hogy embertársain segítsen. Soha senkit sem engedett el almozni, vagy segítség nélkül. Házának kapuja mindig nyitva volt a kérések és szükséglet szenvedők előtt.

A Magyar Lapok szerkesztősége külön meleg szeretettel fordul ez alkalommal a kitüntetett főpap felé és hódolatát fejezi ki megértő támogatójának.

Krüger Jenő ügyvédkamarai elnök személyében is az áldozatos, közérdekében végzett munka nyert jutalmazást. Krüger Jenő itt élte át a megszállás alatti nehéz időköt és egyik fő oszlopa volt a magyar kitarlásnak és megmaradásnak. Mint a nagyváradai püspökség és a káptalan ügyésze odaadón és a legnagyobb buzgósággal vett részt a két fontos intézmény élet-halálharcában. A felszabadulás után a kormány az ügyvédkamara vezetését bízta rá. Ennek a fontos intézménynek az élén a legnagyobb tapintattal és körültekintéssel végezte el a legkényesebb feladatokat is. Utolsó jogászai munkát végzett az átállítással kapcsolatos feladatok terén. Kitüntetése őszinte örömmel töltötte el városunk egész magyarságát.

zászlókkal térhessenek vissza hazájukba, ahol tudják, hogy szeretettel várják őket vissza. Amíg mi itt leszünk — írja a továbbiakban Timár Ferenc örvezető — magyar honvédhez illő bátorsággal fogunk harcolni és megvédjük az otthon nyugalmát. Vigyázunk öseinktől örökölt becsületünkre és hősi hírnevünkre, hogy ezentul is mindig a világ legjobb katonái között emlékezzenek meg rólunk, mert mi itten is büszkék vagyunk magyarságunkra és nagyváradai mivoltunkra. Üdvözletemet küldöm az otthonmaradt nagyváradiaknak”.

A továbbiakban Timár Ferenc örvezető szüleinek, rokonainak, ismerőseinek üzeni, hogy jól van, nincs semmi baja és várja a leveleket. Kéri, hogy süröbben írjanak. Szüleit, rokonait csókolja, ismerőseit üdvözli. Sok szeretettel üdvözli Nusikát és a vele együtt dolgozókat. Csókolja Timár Margitot.

Levele végén Timár Ferenc az ismert dalt írja le egy kis változtatással: Minden percben magukra gondolok százszor... Hát ezt nem nehéz kitalálni, hogy a felsoroltak közül kire gondol Timár Ferenc százszor. Itt említjük meg, hogy szeretnénk már itthoni üzenetet is tolmácsolni Timár Ferencnek. Azt sem nehéz kitalálni, hogy kitől...

Bronz Sándor honvéd (tp. 438.) a következő üzenő. Nevét már jól ismerjük az előző üzenetekből. Egyik legszorgalmasabb levelezőnk. Mostani lapján így ír:

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Mi, nagyváradai magyar honvédek most azon a földön járunk, amelyen valamikor apánk is jártak s amelyről kiindulva az ellenséges horda át akart gázolni szép hazánkon is. Mi azonban szembe szállunk minden vesztés fergelggel. Bátran sorakozunk fel parancsnokunk mögött. Ő igaz! férfiu és vezér, aki csak győzelemre viheti fiait. Mi itten mindannyian igyekszünk példaadása nyomán élni és cselekedni. Áldozataink ellenében elvárjuk, hogy odahaza összetartás legyen, mert csak így lehet megküzdeni a mostani nehézségekkel. Vegyenek példát arról a bajtársiaságról, amely itt közöttünk van. Üdvözletemet küldöm az összes nagyváradiaknak. Csókolom drága feleségemet és kislíamat, Tibit. Maradok hazafias tisztelettel: Bronz Sándor honvéd, a nagyváradai ezredből. Mindent a Hazáért!”

Lelkeshangu levél. Sokak megszívlelnének itthon. Különösen azok, akik akár csak gondolatban is azokkal az ellenségekkel cimborálnak, amelyek ellen Bronz Sándor és társai annyi hősiességgel küzdenek.

A következőkben néhány haza üzenetet továbbítunk ki a frontra:

Bajusz Ida (Hattyu-utca 14. Nagyvárad) üzen Tanczer Emil tizedesnek a tp. Z. 333. száma:

Kedves Emil! Nagy örömmel olvastam lapját, amelyen jelzi, hogy rövidesen hazáján szabadságra. Kimondhatatlanul boldog vagyok. Most már elégedett vagyok, mert süröbben jönnek a tábori lapok Magától. Remélem, hogy jól van. A mielőbbi viszontlátásig csókolja Ida”.

A magunk részéről üzenjük, hogy Tanczer Emilnek küldünk egy példányt a jelenlegi számból.

Boga Annuska, lapunk mindennapi olvasója (Gróf Teleki Pál-utca 52.)

**5 éves 5 és 1/2 %-os kölcsönök
költségmentesen kaphatók
Gazdák és Kisiparosok Hitelszövetkezeténél. Gr. Bethlen I. u. 6.**

üzenni a K. 766. tábori postaszámra Vicsai Sándor érveztőnek, Orosz Sándor tizedesnek, Orosz Lajos honvédnek, Vitányi Pál érveztőnek, Bálint Elek érveztőnek, Bálint Lajos érveztőnek, Butyán István honvédnek és Főrizs József érveztőnek:

„A hozzámm küldött lapot megkaptam. Ömmel olvastam, hogy milyen örömet jelent ott kint a küldött újság és egyéb olvasnivaló. Bár még nem ismerjük egymást, lélekben azért együttérzünk. Imádkozok sokat mindnyájukért. Kérem a jó Istent, hogy adjon erőt és kitartást minden magyar honvédnek. Bizom abban, hogy egyszer mindnyájan győztesen térnek vissza és akkor közelebbről is megismerhetjük egymást. Üdvözlémet küldöm és várom a további lapokat. Boga Annuska”.

Páll Albertnek (tp. Z. 926.) üzeni felesége: Drága jó Férjem! Szívem minden melegevel gondolok Reád és lélekben mindig veled vagyok. Kérem a jó Istent, hogy segítsen meg minden utadban. Adjon erőt, egészséget, hogy a nagy küzdelemben meg tudjad állni helyedet. Édesem, itthon minden rendben van, csak Te hiányzol nagyon nekem. Imádkozok érted és minden bajtársadért, hogy mielőbb segítsen haza a jó Isten társaiddal együtt a szép hazába. Szeretettel csókol feleséged Mancsi.

Dóczy Ferenc szakaszvezetőnek (tp. K. 605.) üzen nővére, Páll Albertné: Kedves Ocsém! Üzeneted nem kaptam meg a mai napig sem. Nagyon ritkán írsz. Remélem, hogy jól vagy. Nagyon sokat gondolok Reád és kérem a jó Istent, hogy mielőbb egészségesen és épen viszontláthassalak. Sokszor csókolak Mancsi”.

Belföldi keserűvizek kiskereskedői és nagykereskedői haszonkulcsa

A m. kir. közellátásügyi miniszter 40.601/1943. K. M. számú rendeletével a belföldi származású keserűvizek árát szabályozta és pedig: a viszonteladó kereskedők a beszerzési árhoz az alábbi haszonszázalék alkalmazásával kiszámított haszonösszeget adhatják hozzá:

Nagykereskedők: 25%

Kiskereskedők: 30%

Gyógyszertárak: 40%

Az áru beszerzési árát a következőképpen kell kiszámítani: A számlával vagy egyéb hitelt érdemlő módon igazolt vételárhoz hozzászámítható az árú távolsági szállításával kapcsolatosan a vevőt terhelő vasúti szállítási vagy egyéb (csomagolási) költség és az árut terhelő köztéher, viszont levonandó:

1. az árengedmény (rabatt).

2. a pénztári engedmény 30%ot meghaladó része és

3. a forgalmi jutalék.

**Páratolja a
kezesztény inart**

Megállapította a polgármester a váradi cukrászdák legmagasabb fogyasztói árát

Igazolvánnyal kell ellátnia az Ipartestületnek a II. osztályba sorozott cukrászdákat

A m. kir. közellátásügyi miniszter ur 36.300—1943. K. M. számú rendelete értelmében a város polgármestere ad engedélyt arra, hogy a város területén lévő cukrászdák (cukrász-üzemek) fenti rendeletben jelzett II. és III. csoportra engedélyezett legmagasabb fogyasztói árát alkalmazhassák.

Ezen körrendelet alapján, a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület javaslatának figyelembe vételével és az érdekképviselők meghallgatása után, a következőképpen határozottam:

A II. csoportba feltüntetett legmagasabb fogyasztói árak alkalmazását engedélyezem a Japport Mária Rákóczi-ut 2. sz., Japport Mária Szent János-u 2. sz., Veres Sándor Sas-palota, Veres Sándor Ezredévi Emlék-tér, Farkas Erzsébet Bémer-tér 3. sz., Péterffy Sándor Rákóczi-ut 3. sz., Párvai Sándor Rákóczi-ut 4. sz., Knott József Rákóczi-ut 12. sz., Toncz András Rákóczi-ut 25. sz., Molnár János Rákóczi-ut 26. sz., özv. Degovics Lajosné Horthy Miklós-ut 37. sz., Berecz Vilmos Szent László-tér 2. sz., Eszes Sándor Gróf Teleki Pál-utca 6. sz., Fritz Antal Gróf Teleki Pál-utca 12. sz., Csont Mihály Me-

zey Mihály-u. 2. sz., Illyés Gyula Rákóczi-ut 11. sz., Zimonyi Sándor Mátyás király-ut 55. sz., Hritz Antal Mikszáth Kálmán-u. 56. sz. és Dobozi Lajos Irinyi József-utca 22. sz., nagyvárad lakos tulajdonát képező cukrászdának.

A III. csoportban feltüntetett árak alkalmazását engedélyezem a Glatz Antal Széchenyi-tér 6. sz., Berecz Vilmos Deák Ferenc-u. 2. sz., Szöllős Lajos Ezredévi Emlék-tér 3. sz., Krecsmer József Szent János-u. 56. sz., Juhász Imre Kálvária-u. 2. sz., Nagy István Szent Anna-u. 4. sz., özv. Bencz Gyuláné Mátyás király-ut 1. sz., Boros Gyula Várady Zsigmond-u. 36. sz., Tegze Géza Árpád vezér-ut 64. sz., Risztics József Mátyás király-ut 71. sz., Glatz Gusztáv Gróf Teleki Pál-u., Keresztes Antal Mezey Mihály-u. 7. sz. és Besting Gottfried Hitler-u. 7. sz. nagyvárad lakosok tulajdonát képező cukrászdának.

Felhívom a Nagyvárad és Vidéke Ipartestületet, hogy a II. osztályba sorozott cukrászdákat igazolvánnyal lássa el. Ezen igazolványnak tartalmaznia kell engedélyem keltét és számát, valamint azt is, hogy a kiszolgálási díj felszámítására jogosult-e és milyen mértékben.

Uj árak a városi villamosvasutnál

30 fillér a vonal, 26 fillér a szakasz, 34 fillér az átszálló és 38 fillér az éjszakai jegy

A Nagyvárad Városi Vasut TT. az alábbi hirdmény közzétételére kérte fel lapunkat a személydijszabás módosítása tárgyában:

„Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a m. kir. Kereskedelem- és Közlekedésügyi Miniszter Ur 116313—VI—1943. sz. rendelete folytán a Nagyvárad Városi Vasut vonalain érvényben lévő személy- és poggyászdíjszabást 1943. augusztus hó 15-ével hatályon kívül helyezzük és 1943. augusztus hó 16-tól kezdődőleg a következő díjszabást léptetjük életbe:

I. Rendesáru menetjegyek

gyermekjegy	16 fillér
szakaszjegy	26
vonaljegy	30
piactéri jegy	30
egyszeri átszállójegy 34	
kétszeri átszállójegy 36	
éjjeli különjárati jegy	38

II. Kedvezményes áru tüzetjegyek:

10 db szakaszjegyet tartalmazó jegyfűzet	1.90 peng.
10 db vonaljegyvet tartalmazó jegyfűzet	2.30
10 db egyszeri átszállójegyvet tartalmazó jegyfűzet	2.50
10 db kétszeri átszállójegyvet tartalmazó jegyfűzet	2.80

III. Bérletjegyek

1. Bárki részére:

egy vonalra	12.50 pengő
két vonalra	17.50 „
összes vonalra	20.— „

2. Köztisztviselők részére:

egy vonalra	7.40 pengő
két vonalra	9.60 „
összes vonalra	11.80 „

3. Városi tisztviselők részére:

egy vonalra	5.— pengő
két vonalra	7.20 „
összes vonalra	8.30 „

4. Tanulók és munkások részére:

egy vonalra	4.20 pengő
két vonalra	5.30 „
összes vonalra	8.— „

Munkásbérletjegyek váltására csak azok a munkások jogosultak, akiknek a havi munkabére a 200.— pengőt nem haladja meg.

A Rhédey-kert—Össi-pusztai helyi-érdeku vasut Lehel-tér—Össi-pusztai vonalára érvényesített összvonalas bérletjegy váltásánál a következő pótdíjak fizetendők:

Bérletjegycsoportok megnevezése.

Pótdíj:	
a) bárki részére	3.— pengő
b) közalkalmazottak és városi alkalmazottak részére	1.50 „
c) tanulók és munkások részére	0.70 „

IV. Poggyászuvarozás

Az utasok az ülhely alatt eltérő

kézipoggyászt díjmentesen, az ennél nagyobb pedig a személykocsik peronján lévő férőhelynek megfelelő mennyiségben csakis a díjszabás szeru poggyászdíj fizetése mellett szállíthatják.

Az ülhely alatt díjmentesen szállított kézipoggyással az utas 50 cm-nél hosszabb helyet nem foglalhat el.

A személykocsi peronján lévő férőhelynek megfelelő mennyiségben szállított poggyászkért darabonként ugyanolyan díj fizetendő, mint a megfelelő utvonalon egy felnőtt személyért.

V. A jegykészlet felhasználásáig a régi jegyárakat feltüntető menetjegyeket adjuk ki a felemelt árakon.

A már kiadott havi bérletjegyek 1. évi augusztus hó 31-ig ráfizetés nélkül érvényesek.

Ugyiszintén ráfizetés nélkül érvényesek a régi áron már megvásárolt füzetjegyek is.

A felemelt áru, szeptember hó szoló bérletjegyek kiadása már f. évi augusztus hó 25-étől veszi kezdetét.

Nagyvárad, 1943. augusztus 12.

Nagyvárad Városi Vasut Rt.
Üzletigazgatósága.”

Helyszini tárgyalás és tervszemle a OMTK szennyvizderítő berendezése ügyében

Nagyvárad thj. város polgármestere ad 20.558/1943. kig. szám alatt az alábbi hirdményt adta ki:

Az Országos Magyar Tájékoztató Központ az ősi majorban szennyvizderítő berendezés felállíthatása céljából az I. f. vizjogi hatósághoz benyújtott kérelme és az 1885. XXIII. t. c. alapján a helyszini tárgyalást 1943. szeptember hó 15. napján d. e. negyed 10 órára tűztem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azal a felhívással értesítem, hogy a helyszinrajzok és a m. kir. kultúrternőki hivatal szakértői észrevételei 1943. aug. hó 9-től 1943. szept. 9-ig közszemlére vannak kitéve és mindazok, akik a tervezet berendezés ellen bármilyen okból kifogást akarnak tenni, azt a (városháza, Teleki u. I. em. 3. sz.) tárgyalás napjáig írásban, a helyszini tárgyaláson pedig szóval előterjeszthetik.

Anyakönyvi okmányok új díjai

A belügyminiszter ujra megállapította az anyakönyvi kivonat és családi értesítő kiállításáért járó díjakat. Az új rendelkezések értelmében az anyakönyvi kivonat kiállításáért járó díj 3 pengő, tekintet nélkül arra, hogy egy, vagy több névmutató átvizsgálása válik szükségessé. A családi értesítő kiállításáért fizetendő díj, tekintet nélkül a bejegyzett esetek számára, 7 pengő 50 fillér.

Az akár felekezeti, akár állami anyakönyvvezető által kiállított családi értesítőre az állami anyakönyvvezető záradékáért 1 pengő 50 fillért kell fizetni. Ugyanennyi munkadíjat számíthat az anyakönyvvezető a fél megbízásából a családi értesítő kiállítása, vagy záradékolása iránt az illetékes anyakönyvvezetőhöz intézett megkeresések elkészítéséért. Az új árak szeptember 1-én lépnek hatályba.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

ELSZÁNT EGYÜTTMŰKÖDÉSRE HÍVJA FEL A PREFEKTIUSOKAT AZ ÚJ OLASZ BELÜGYMINISZTER. Rómából jelentik: (MTI) Ricci, az ujonnan kinevezett belügyminiszter felhívást intézett a prefektusokhoz, melyben elszánt együttműködésre hívja fel őket. Felszólította a prefektusokat arra: szálljanak szembe a nemzetellenes erővel, fojtsák el tüntetéseiket, tartsák szemmel a népet bomlasztó elemeket és a lakosságban tegyék erősebbé a király és a haza iránti odaadást.

Zathureczky Ede a Zeneművészeti Főiskola új igazgatója. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Dohnányi Ernőt, a Zeneművészeti Főiskola igazgatóját, vezető tanári állásban való meghagyása mellett, a főigazgatói teendőik ellátása alól, saját kérelmére felmentette és érdemei elismerésül a főiskola tiszteltbeli elnökévé nevezte ki. Egyben Zathureczky Edét, a főiskola rendes tanárát kinevezte a Zeneművészeti Főiskola igazgatójává.

„KARTELLBE” TOMORULTEK A KÁRTYAVETŐNÖK SZOMBATHELYEN. Valóságos tömeglázzá fajult Szombat helyen az utóbbi időben a kártyából való jóslatfűzés. Cigányszászonyok és cigánylányok árasztották el a várost és kihasználva a konjunktúrát, „kartellbe” tomorultak. Az egyszerű kártyavetés díját 1 pengő 20 fillérbe, a bőbeszédű jóslás díját pedig 5 pengőben állapították meg. A kártyavetők ellen már több feljelentést tettek, de a társadalom komolyabb rétegei is mozgalmat indítottak, hogy a „kártyavetők kartelljét” megszüntessék.

Mavosz nyugdíjasok. Hagyma megérkezett. Piaci téren Jürsáknál azonnal átveendő. Hagymaegyeket pénteken délelőtt okvetlen átvenni.

Eltűnnek a bennszülöttek barkái Bangkok utcáiról. Bangkok. (MTI) A NTL jelenti: Sziám fővárosa joggal viseli a kelet Velencéje nevet, mert a várost kezes-tül-kasul hálózák a festői csatornák. A csatornákon ösödök óta valósággal hemzsegnék a bennszülöttek barkái, melyeket lakásul, munkahelyül és üzletül használnak. A hatóság most elrendelte, hogy a csatornákról el kell távolítani a vízi házakat, mert a vízi járművek forgalmát erősen akadályozzák, másfelől valóságos fészkei a járványos betegségeknek.

Egyelőre még Svédországban maradnak a tanköteles finn gyermekek. Helsinki. (MTI): A Svédországban levő finn tanköteles gyermekek hazaszállítása érdekében minden intézkedést megtettek. Legutóbb mégis úgy döntöttek, hogy a gyermekek egyelőre Svédországban maradnak. A délkeletfinnországi Kotka kikötővárosból származó gyermekek jövő tavaszig maradnak Svédországban, mint hogy a város épületei a legutóbbi ellenséges légitámadások következtében károkat szenvedtek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen felelősséggel részt vettek, vagy részvételüket bármilyen formában nyilvánították, ezúton mondok köszönetet. Kulizs Lajos.

RENDELET A NAPTÁRAK ELŐÁLLÍTÁSÁRÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli az iparügyi miniszter 42.700—1943. Ip. M. számú rendeletét, egyes naptárak és a határidőnapló előállításának szabályozása tárgyában. A rendelet papirostakarékossági szempontból a csak naptári részt vagy a naptári részen felül csak közérdekű tudnivalókat tartalmazó naptárak, valamint a határidőnapló előállítását a m. kir. Ipari Anyaghivatal engedélyezéséhez köti. A rendelet melléklete meghatározza a szóbanforgó naptárak műszaki adatait (nagysság, oldalterjedelem stb.) is.

Szakosztályi ülést tartanak a textilesek. A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok Textilszakosztály értesíti tagjait és a nagyváradi nyíltárusítással bíró keresztény textilkereskedőket, hogy f. évi augusztus hó 12-én este 7 órakor a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában Szt. László-tér 4 (Sas palota) szakosztályi ülést tart, melyen a folyó ügyeket tárgyalják meg.

TÁBORNOKKÁ NEVEZETT KI STALIN EGY LENGYEL EZREDEST. Berlinből jelentik: (MTI) Egy moszkvai jelentés szerint *Berling* lengyel ezredest, Sztalin tábornokká nevezte ki. Berlinben ebből arra következtettek, hogy a Szovjet Uniónak igényei vannak lengyel területekre, tekintettel, hogy a lengyel hadosztály eddigi vezetőinek parancsnoksága alatt maradt.

Épületfa és épületanyag legmagasabb ára. A m. kir. közellátásügyi miniszter 46.000/1943. K. M. számú rendeletével a belföldi fűrészfűrészanyagok, hazai származású fenyőszérfából fémelt fűrészárak legmagasabb eladási árát meghatározta. Az erre vonatkozó rendelet a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában az épületfa és épületanyag-kereskedőink rendelkezésére áll a hivatalos órák alatt.

Nőgyógyászati megbetegedéseknél gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy belkiürülés érhető el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát!

Pör a felrobbant szódásüveg miatt. Egy hároméves gyermek képviselőjében apja baleseti kártérítési pert indított egy kolozsvári szikvizgyár tulajdonosai, Turós Gáspár és Balogh Albert ellen. Az apa keresetében előadta, hogy a gyárból lovaskocsin szikvizet szállítottak kocsijába. A kocsi a szikviz üvegeket a kocsis szélére rakta. Hároméves kisfia az egyik üveget leemelte, majd elindult vele. A járdán azonban megcsúszott, elesett, az üveg felrobbant és egyik szemén olyan súlyosan megsérítette, hogy félszemére megvakult. Ezért kérte a gyár tulajdonosai kártérítési kötelezettségének megállapítását. A kolozsvári törvényszék elutasító ítéletet hozott, a tábla azonban megállapította a gyártulajdonosok kártérítési kötelezettségét, még pedig az üzem veszélyességéből folyó tárgyi felelőssége alapján. Végső fokon most került az ügy a Kúria elé, amely a tábla ítéletét megsemmisítve, a keresetet elutasította.

BELVÁROSI Csütörtökön és pénteken, csak két napig!
Pénz beszél Raqqogó viójáték
 Dajka Margit, Szörényi Éva, Mály Gerő, Csontos Gyula stb.
 Szombattól **Toprini nász**

Élelmiszerjegyzőreket lepleztek le. A közellátás detektívjei élelmiszerjegyzőreket fogtak el Budapesten egy térszervezési tevéységben. Stern Adolf és Majhoner Ferdinánd budapesti lakosokat tettenérték a jegyek árusítása közben. Előállításuk során beismerték, hogy már hat hónapja folytatják ezt az üzletkedést. Más foglalkozásuk nincsen, ebből éltek.

ÖNVEDELEMBŐL AGYONLÖTTE VEJÉT. Pécsről jelentik: Mária Gyöngyös Schvarcz István 65 éves gazda húsvétkor agyonlőtte vejét Ringeisen Márton, Pécsen most tartották ügyében a főtárgyalást. Kiderült, hogy az összeférhetetlen természetű vő állandóan halállal fenyegette az öreg Schvarcz Istvánt. A gazda erre való hivatkozással kért és kapott is fegyverrel való engedélyt. A vádbeli napon emiatt támadt veszekedés a vő és após között, hogy Schvarcz kime-szellette a ház falát. A vőnek nem tetszett a szín, összetörte a meszlőt, kiöntötte a festéket, az öreget pedig vaslapáttal akarta más izlésre tanítani. A menekülő embert a ház kapujáig kergette. Ott az öreg gazda visszafordult, ekkor néhány ütést kapott, mire revolveréből két golyót eresztett veje koponyájába. Az azonnal meghalt. A tanúk egész sora azt vallotta a törvényszéken, hogy a gazda önvédelemből cselekedett. A bíróság a gazdát a vád- és következményei alól felmentette.

Széna igénybevételéről készített kimutatás közszemléje. Nagyvárad th. város polgármesteri hivatala városgazdasági ügyosztály 24899/1943. III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A fegyver-vásárhelyi körjegyzőség közhírré teszi, hogy a régi széna igénybevételéről készített kimutatás a fegyvervásárhelyi körjegyzőség hivatalos helyiségében a m. kir. közellátásügyi miniszter 114.700/1943. K. M. számú rendelete alapján elkészült és az folyó hó 5-től 13-ig terjedő 8 napra közszemlére ki van téve. Az érdekeltek megtekinthetik a hivatalos órák alatt 8—13 óráig.

KAVICSBÓL TRÁGYA. Kina hideg-gebb vidékein a lakosok konyhakertjeikben kavicsokat szórak a növények közé. Megfigyelték ugyanis, hogy a kavics meggyorsítja a növények fejlődését. Hosszu ideig azt hitték, hogy értelmellen népszokás az egész. Arrajáró tudósok azonban megállapították, hogy a szokás észszerű megfigyelésen alapszik. A kavicsok a napfénytel erősebben melegednek fel, mint a talaj s ezt a meleget naplemente után átadják környezetiüknek. A hőszigetelés fél éjszaka is tartás s ez csökkenti a növények fejlődésére hátrányos hideget.

Öt fiatal leány tragikus halála a Rajnában. Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mannheim közelében, a Rajna partján lévő Auban, fürdés közben öt fiatal leány kiúszott a kavicsáfony felett levő sekély vízben a folyó közepére. A víz itt csak térdig ért. Hirtelen egy arra haladó gőzhajó hullámai-nak hatáskörébe kerültek és mind az öt lányt elragadta a víz. Bár azonnal segítségükre siettek a parton levők, nem tudták őket megmenteni, úgy hogy mind az öt a vízbe fullt.

A kalocsai érsek látogatása Ujvidéken. Vasárnap ünneplő Ujvidéken fennállásának 50-ik évfordulóját a Cecília énekhar. Ebből az alkalomból ellátogat Ujvidékre dr. Grösz József kalocsai érsek is, akinek ez lesz első látogatása egyházmegyéjében. Ujvidéken 1912-ben járt utoljára, a kalocsai érsek.

HAZATELEPÍTÉSI GONDOK. Csuka Zoltán gondos és körültekintő szerkesztésében megjelent *Lát-határ* kisebbségi kulturszemle augusztusi száma közli Kordás Ferenc tanulmányát a hazatelepítendő magyarokról. Minden magyart itthon akarunk látni, ez a jelszava a cikknek, amely élénk feltűnést keltett. Kemény Gábor „A duna-európai népi egység kora” című mély tanulmánya a magyar nemzetiségi politikát ismerteti Pázmánytól Rákóczi-ig. Sebestyén Endre írásának címe *A céhek Magyar-Amerikában*. A hézagpótló lap gazdag augusztusi számát élénk és változatos szemle egészíti ki, amely a külföldre szakadt magyarság sorskérdéseivel foglalkozik.

Viccből mellbelőtte a pajtását. Szendrői Dénes 16 éves pécsi gimnázista Szentlőrincen nyaralt több hasonlókorú pajtásával. A diákok pisztolyt találtak. Egyikük tréfából az öreg mórda-lyt a többiekre fogta. Szendrői figyelmeztette az illetőt, hogy vigyázzon, de alig hangzottak el szavai, a pisztoly nagyot dörent és a golyó Szendrőit találta. A sebesült fiút orvoshoz vitték. A pécsi sebészeti klinikán megállapították, hogy a golyó a fiú jobb mellébe hatolt és a tüdejét surolta. Szerencsére az öreg mórda-ly papírvevényességű csövében a löve-

Ipartestületi hírek

Felhívás. Felhívjuk a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület bádigos és szerelő szakosztály tagjait: horganylemez érkezett, a lemez ellenértékét folyó hó 14-én déli 12 óráig mindenki fizesse be szakosztályunk irodájában, ellenkező esetben a szétosztásban nem részesül. Elnökség.

Értesítés. Az építőipari szakosztály ismételt felhívja ügy helybeli, mint vidéki tagjait annak bejelentésére, hogy zárolt anyagokból augusztusra mennyi szükséglete van és hány munkással dolgozik, aki három nap alatt nem jelentkezik, anyagot nem kaphat. Elnökség.

Iparos hírek. A vas- és fémipari szakosztály felhívja mindazon tagjai figyelmét, hogy akik augusztus 6-tól szünet igényeltek, utalványaikat a legközelebbi időn belül vegyék át, mert ellenkező esetben az utalvány hatályát veszti. Elnökség.

Hirdetés. Az építőipari szakosztály ismételt és utoljára felhívja helybeli tagjait, hogy képesítési igazolványaikkal a szakosztály irodájában 8 napon belül jelenjenek meg. Aki fenti határidő alatt nem jelentkezik, a hatósághoz felterjesztendő névjegyzékből kimarad és semmilyen munkát nem vállalhat. Elnökség.

NYILTTÉR

Külön élő feleségemért, Juhász József-né, szül. Koltra Ernáért semmiféle anyagi felelősséget nem vállalok.

Juhász József.

Közöljük a Nagyváradon életbeléptetett tűzifaárakat

Átlag 33 százalékkal emelkedtek a faárak. — Öt pengőbe kerül egy ürméter tűzifa házhozszállítása

(Nagyvárad.) Olvasóinknak vé-
fünk szolgálatot tenni azzal, hogy
a Nagyváradon legutóbb életbelép-
tetett tűzifaárakat részletesen le-
közöljük, mellőzve a nagykereske-
dői árakat, melyek a közönséget
nem érdeklik.

Alantí árak I. oszt. tűzifára vo-
natkoznak, készpénz fizetés mel-
lett. (A 14 napon belüli fizetés
készpénzesnek számít.) Ezekhez az
árakhoz semmiféle címen semmily-
en összeg nem számítható, kész-
pénzfizetésnél. Hitelre történő el-
adásnál kamat, költség, kockázat
címén az eladási ár után havon-
ként legfeljebb 1 százalék szá-
mítható.

II. oszt. tűzifa ára 20 pengővel
alacsonyabb 10 tonnánként az I. osz-
tályú tűzifa áránál.

Hántolt fáért (cser, tölgy) a bükk
hasáb tűzifa ára számítható.

Telepes kereskedői árak

Kemény fák: Bükk és gyertyán
hasáb 1 ürm.³ telepen 36.38 P., ház-
hoz szállítva 41.38 P., 100 kg. tele-
pen 7.28 P., házhoz szállítva 8.28
P., 100 kg. csak fűrészelt fa tele-
pen 7.98 P., házhoz szállítva 8.98
P., hasított dorong 1 ürm.³ telepen
32.81, házhoz szállítva 37.31, 100
kg. telepen 7.28, házhoz szállítva
8.28, 100 kg. csak fűrészelt fa tele-
pen 7.98, házhoz szállítva 8.98 P.,
dorong 1 ürm.³ telepen 33.96, ház-
hoz szállítva 38.76, 100 kg. telepen
7.08, házhoz szállítva 8.08, 100 kg.
csak fűrészelt fa telepen 7.78, ház-
hoz szállítva 8.78 P. Cser, akác ha-
sáb 1 ürm.³ telepen 39.19, házhoz
szállítva 44.69, 100 kg. telepen 7.13,
házhoz szállítva 8.15, 100 kg. csak
fűrészelt fa telepen 7.83, házhoz
szállítva 8.83 P., hasított dorong
1 ürm.³ telepen 35.63, házhoz szállít-
va 41.63, 100 kg. telepen 7.13,
házhoz szállítva 8.15, 100 kg. csak
fűrészelt fa telepen 7.83, házhoz
szállítva 8.83 P., dorong 1 ürm.³ tele-
pen 36.02, házhoz szállítva 41.22,
100 kg. telepen 6.93, házhoz szállít-
va 7.93, 100 kg. csak fűrészelt fa
telepen 7.63, házhoz szállítva 8.63
P. Tölgy, kőris, juhar, szil, szelid
gesztenye, gyümölcsfa, stb. hasáb
1 ürm.³ telepen 37.06, házhoz szállít-
va 42.26, 100 kg. telepen 7.13,
házhoz szállítva 8.13, 100 kg. csak
fűrészelt fa 7.83, házhoz szállítva
8.83 P., hasított dorong 1 ürm.³ tele-
pen 32.78, házhoz szállítva 37.38,
100 kg. telepen 7.13, házhoz szállít-
va 8.13, 100 kg. csak fűrészelt fa
telepen 7.83, házhoz szállítva 8.83
P., dorong 1 ürm.³ telepen 34.63,
házhoz szállítva 39.63, 100 kg. tele-
pen 6.93, házhoz szállítva 7.93,
100 kg. csak fűrészelt fa telepen
7.93, házhoz szállítva 8.63 P.

Lágy lombfák: Nyár, nyír, éger,
fűz, stb. hasáb 1 ürm.³ telepen 26.13
P., házhoz szállítva 29.93, 100 kg.
telepen 6.88, házhoz szállítva 7.88,
100 kg. csak fűrészelt fa telepen
7.58, házhoz szállítva 8.58 P., do-
rong 1 ürm.³ telepen 25.37, házhoz
szállítva 29.17, 100 kg. telepen 6.68,

házhoz szállítva 7.68, 100 kg. csak
fűrészelt fa telepen 7.38, házhoz
szállítva 8.38 P. Fenyő hasáb
1 ürm.³ telepen 24.42, házhoz szállít-
va 27.92, 100 kg. telepen 6.98,
házhoz szállítva 7.98, 100 kg. csak
fűrészelt fa telepen 7.68, házhoz
szállítva 8.68 P., dorong 1 ürm.³
telepen 23.72, házhoz szállítva 27.22,
100 kg. telepen 6.78, házhoz szállít-
va 7.78, 100 kg. csak fűrészelt fa
telepen 7.48, házhoz szállítva
8.48 P.

Aprított tűzifa telepes kereskedőknél

Árak 100 kilogrammonként. 200
kgr.-nál kisebb tételben: (első szám
telepen, második szám házhoz szállít-
va) bükk és gyertyán hasáb vagy
hasított dorongból 8.38, 9.38 P. 200
kgr.-ál nagyobb tételben 8.18, 9.18
P. hasított dorongból 8.18, 9.18,
7.98, 8.98 P. Tölgy, juhar, szil, cser
és akác hasáb vagy hasított do-
rongból 8.23, 9.23, 8.03, 9.03 P.
dorongból 8.03, 9.03, 7.83, 8.83 P.

Lágy lombfa, nyár, nyír, éger és
fűzfából 7.98, 8.98, 7.78, 8.78 P.,
dorong 7.78, 8.78, 7.58, 8.58 P.
Fenyő hasábból 8.08, 9.08, 7.68,
8.68 P.

Pincés, szatócs, udvaros kiskereskedői árak

Bükk és gyertyán hasábból 20
kg. vagy ennél kevesebb telepen
vagy házhoz szállítva, aprítva 10.58,
dorong 10.38 P., 21—200 kg.-ig üz-
letben, aprítva 10.18, dorong 9.98,
házhoz szállítva 10.58, 10.38 P.,
201—500 kgr.-ig üzletben, aprítva
9.98, 9.78, házhoz szállítva 10.38,
10.18 P. Cser, akác, tölgy stb. ha-
sáb fából 10.43, 10.03, 10.43, 9.38,
10.23 P. dorongból 10.23, 9.38,
10.23, 9.63, 10.03 P. Lágy lombfa:
fűz, nyár, nyír stb. hasábfából 10.18,
9.78, 10.18 9.58, 9.98 P. dorongból
9.98, 9.58, 9.98, 9.38, 9.78 P. Fenyő
hasábfából 10.28, 9.88, 10.28, 9.68,
10.08 P. dorongból 10.08, 9.68, 10.08,
9.48, 9.88 pengő.

SPORT

Kiesett a NAC a Szent István kupa küzdelmeiből

Ujpest—NAC 2:2 (1:0)

Budapest. Latorca-utcai sport-
telep. Vezette: Székely. Szent Ist-
ván Kupa mérkőzés.

18.000 néző előtt folyt le szer-
dán este a Szent István Kupa egyik
középdöntő mérkőzése. Székely
Árpád játékevezető sipjelére ilyen
felállásban kezd a két együttes:

NAC: Vécsey, Mészáros, Ónody,
Szegedi, Juhász, Deméni, Kovács
II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.
Ujpest: Sziklai, Balogh II.,
Bíró, Kirádi, Nagymarosi, Balogh I.,
Pozsonyi, Szusza, Váray, Zsengel-
lér, Penderi.

Pár perces átmeneti nagyvárad-
fölény után, az Ujpest harcol ki
némi fölényt. A 12. percben Penderi
szép fejes góllal vezetéshez putatja
a lila-fehérek csapatát (1:0). A közönség
most nagy bizakodással küldi harcba a
váradi csapatot. A NAC gyönyörű
ellentámadásokkal kísérletezik, hogy
kiegyenlítse a megszerzett ujpesti
vezetést, de a csatárok minden mozdulatát
balserencse kíséri. A 20. percben
Bodola fejel kapura, már-már háló-
ban a labda, amikor Bíró váratlanul
kifejeli a gólvonalról (1). A NAC
fölénye lassan-lassan állandósul és
az ujpesti együttes bizony beszo-
rul térfelére hosszú percekre. A köz-
önség egy emberként biztatja a
váradi zöld-fehéreket. Az ujpesti
védelem azonban jól működik és
sok veszélyt elhárít. A 35. percben
Bodola nagy szabadrugását Sziklai
kiűti. A labda Kovács II.-höz ke-
rül, akinek veszélyes lövése csak
centikkel kerül el a kaput. Nagy

helyzeteket ront el a balszerencse. A
félidő további része mezőnyjáték-
kal, majd nagyvárad- fölényvel ér
véget.

Szünet után az Ujpest kezd tá-
madni. A 17. percben Pozsonyi sza-
badrugásból védhetetlen lövéssel,
kettőre növeli csapata győzelmét
(2:0). Már elveszettnek látszik a
mérkőzés, amikor váratlanul nagy
rohamba kezd a váradi csapat. Erő-
teljes támadások viharzanak az
ujpesti kapu felé. A 32. percben tö-
rik meg a jég: (elég későn!) Dudus
Iátszik Matyinak, aki villámsebessé-
vel el a balszélén s hatalmas bom-
bája már bent is táncol Sziklai há-
lójában (2:1). Ezután mind a köz-
önség, mind a nagyvárad- csapat
versenyt kiált, illetve fut a győze-
lemért. Peregnék a váradi lövések
az ujpesti kapura, de balszerencse
áll a fővárosiak partjára. Később
Székely játékevezető is, aki kiérde-
melte ismét a tárgyilagos közönség
tüntetését maga ellen. A 43. per-
ben ott pattog a labda az ujpesti
kapu előtt. Bodola feje váratlanul
kiemelkedik és már ki is egyenli-
tettünk (2:2). Óriási iram indul a
győztes góllért.

Egy perc múlva Bodola kitör és
gyönyörű lövéssel berugia a NAC
harmadik gólját. Am Székely já-
tékevezető érthetetlenül lest lát és
kirugást ítélt. Percekig tüntet a pes-
ti közönség ellene, végre is dön-
tellenül végződik a mérkőzés. A
szabály értelmében megejtették
nyomban a sorsolást. A szerencse
itt is az Ujpest mellé állt.

Szolgálatos gyógyszertárak

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth
Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógyszertár, Mussolin-
tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Sz.
János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
SZENT ANTAL gyógyszertár, Garll.
cgy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

Milyen munkalehetőségeket kínál a Munkaközvetítő?

A nagyvárad- m. kir. állami Munka-
közvetítő (Szilágyi Dezső utca 28. szám.
Telefon 25—76) jelentése az 1943. évi
augusztus hó 11-én kelt kimutatása sze-
rint az elmúlt héten elhelyezett 28
egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 1 bor-
bély, 2 szabó, 1 cukrász, 2 szolga, 8 nap-
számos, 2 kovács, 2 gyárimunkás, 3 min-
denes-szakácsnő, 1 kifutóleány, 2 bejáró-
takarítónő, 5 állandó háztartási alkalma-
zott; összesen: 24 egyén.

Foglalkozást keresnek: 8 ipari szak-
munkás, 24 gyári betanított és egyéb se-
gédmunkás, 3 szolga-kifutó, 7 bejáró-ta-
karítónő, 11 állandó háztartási alkalma-
zott, 1 tisztviselőnő, 1 tisztviselő, 2 ke-
reskedősegéd; összesen 67 egyén.

Betöltendő tanonchelyek: 1 kovács, 1
sütő. Foglalkozást kereső tanonc: 1 ke-
reskedő (textil).

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó 3 darab befelé nyíló ablak
180x110 cm. Attila-u. 34. 479
Kombinált szoba, konyha, rekamiér
eladó. Verő asztalos, Kupcinus-u. 11.
Teljesen új barna-drapp, csíkos sza-
lag-ridikül eladó. Cím a kiadóban.

Állási nyel

Perfekt gyors- és gépiprótonót, aki jól
számol is, azonnalra keresek. Ajánlato-
kat a kiadóhivatalba kérek. 542

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és min-
dennemű férgek irtását 38 évi gyakor-
jattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca
6. Telefon 27—56. 513
Üzlethelyiséget keresek, esetleg feles-
be is mennék. Cím a kiadóba. 540

Ingatlan

Eladó központban földszintes bérház,
dr. Bozsodinaál, Pável-utca 19., közveti-
tők nélkül. 538

Eladó több beköltözhető magánház,
bérház és üzletház, telkek, szőlők. Pa-
táyné, Szilágyi-utca 12. 493

Lakás

Háromszobás modern nagyvárad- iá-
kásomat elcserélném budapesti hasonló-
val. Cím a kiadóban. 541

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
törforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi
Dezső-utca 5. szám.